

CIVISTI

Tværeuropæisk projekt under EU kommissionens 7. Rammeprogram for europæisk forskning.

Borgernes visionskatalog - Danmark

Visionerne er udarbejdet 16. og 17. maj 2009
Bymosehegn, Helsingør

Indholdsfortegnelse	Side
Forord	3
Om CIVISTI og Borgernes Visionskatalog	4
Det danske CIVISTI borgerpanel	7
Visionerne	8
<i>EU-præsidenten på rundtur i Afrika</i>	8
<i>Ansvarlig dyreproduktion i EU</i>	10
<i>EU for folket</i>	11
<i>Det aldrende menneske er en ressource</i>	12
<i>En verden uden krig. Fred via våbenkontrol</i>	14
<i>Miljørigtig transport i hele Europa</i>	16
<i>Massekommunikation afløst af massernes kommunikation</i>	17
<i>Vedvarende og CO2-neutral energi</i>	19
<i>Tag personligt ansvar – tag fælles ansvar</i>	20
<i>Fødevarerproduktion i EU er bæredygtig</i>	22
Det videre forløb	23
<i>De internationale partnere</i>	24

Forord

I weekenden 16. – 17. maj 2009 afholdt det danske CIVISTI-panel sin første borgerkonsultation. Det blev en weekend med høj intensitet, god stemning og et flot resultat.

CIVISTI er et tværeuropæisk projekt, som tager udgangspunkt i den ide, at arbejdet med at finde relevante og fremadrettede forskningsemner kan blive bedre af at lytte til borgeres ideer og forslag.

I Danmark er CIVISTI projektet organiseret af Teknologirådet, men projektet er finansieret af EU Kommissionen, som ønsker at få input til fremtidens udvikling og forskning inden for videnskab, teknologi og innovation. Hensigten med CIVISTI er, at give borgere fra syv europæiske lande (Danmark, Belgien, Malta, Ungarn, Finland, Bulgarien og Østrig) mulighed for at udarbejde deres fremtidsvisioner, hvorefter de vil bragt i forslag som input til EU's næste rammeprogram for forskning.

Ideer og visioner fra de 7 CIVISTI borgerpaneler er det vigtigste input i CIVISTI projektet.

Æren for dette visionskatalog tilkommer forfatterne, d.v.s. de 24 borgere som brugte en hel weekend på at udvikle og formulere visioner efter en fremgangsmåde, som er ens i de 7 CIVISTI lande. Visionerne bringes uredigeret, bortset fra enkelte sproglige eller grafiske tilretninger.

Det danske visionskatalog vil i løbet af sommer og efterår 2009 blive oversat og skrevet sammen med tilsvarende visioner fra de 6 øvrige borgerpaneler og blive til CIVISTI Borgernes Visionskatalog. Herefter vil en gruppe eksperter og interessenter kigge på kataloget med EU forskningsprogram-øjne og vurdere og prioritere forslagene. Borgerpanelerne samles så til den anden borgerkonsultation i efteråret 2010 for at tage stilling til eksperternes anbefalinger og med borgernes stempel kan resultaterne afleveres til EU Kommissionen ved årsskiftet 2010/2011.

En stor tak til alle de deltagende borgere.

Teknologirådet
juni 2009

Anders Jacobi
Ida-Elisabeth Andersen
projektledere

Visionskataloget – og CIVISTI Magasinet – ligger til fri afbenyttelse på CIVISTI hjemmesiden www.civisti.org. Her kan man også læse mere om projektet – udover den danske hjemmeside er der en fælles hjemmeside på engelsk og en hjemmeside for hver partner på det nationale sprog

Om CIVISTI og Borgernes Visionskatalog

Hvilken slags problemer vil Europa blive nødt til at løse i fremtiden? Hvad er de sociale kendetegn vi ønsker Europa skal have i fremtiden? Hvilken slags mål skal vi sætte for udviklingen af det europæiske samfund? Disse og mange flere spørgsmål skal behandles ved 2 borger konsultationer i 7 forskellige europæiske lande i løbet af CIVISTI projektet.

Visionerne i dette katalog er resultat af det danske borgerpanels dialog, udveksling af synspunkter og argumenter, kort sagt af borgernes forholden sig til en række spørgsmål, som tager udgangspunkt i to perspektiver, der styrer arbejdet i CIVISTI projektet:

- Hvilke udfordringer forventer borgerne sig af fremtiden, og hvilken forskning er nødvendig for at imødekomme disse? – Et undersøgende perspektiv.
- Hvilken slags visioner og ønsker for fremtiden skal guide den europæiske forskningsagenda? – Et værdimæssigt perspektiv.

Inden borgerpanelet gik i gang med arbejdet den 16. og 17. maj kunne de hente inspiration i CIVISTI Magasinet, som præsenterer forskellige synspunkter og perspektiver på fremtiden og på den betydninger, som visioner kan have for, hvordan fremtiden kommer til at forme sig.

Magasinet er fælles læsning for alle 7 borgerpaneler og findes oversat til alle syv sprog på hjemmesiden www.civisti.org.

Hvad er en vision? I CIVISTI projektet defineres vision som: et billede eller en forestilling om en ønsket fremtid. En vision kan tage udgangspunkt i et håb eller en drøm for en persons egen fremtid, for hans eller hendes familie, for samfundet som et hele eller endda for Europa. Den kan være baseret på håb og drømme – men også på bekymringer og frygt i forhold til trusler, som man ikke ønsker skal blive virkelige i fremtiden.

I CIVISTI vil de syv borgerpaneler blive inspireret og assisteret til at finde og formulere deres egne visioner. Visionerne samles derefter i ”Borgernes Visions Katalog” – et fra hvert nationalt panel.

I løbet af maj og juni 2009 afholder alle CIVISTI partnerne deres første borgerkonsultation. Der er udarbejdet en særlig metode for borgerpanelernes arbejde, som sammen med Magasinet og de øvrige fælles udgangspunkter skal sikre, at resultaterne kan sammenlignes, vurderes og prioriteres efter fælles målestokke.

Alle visionskataloger bliver oversat til engelsk og skrevet sammen til et fælles katalog, hvor alle 70 visioner fra de 7 lande er grupperet, så man får et overblik over, hvilke visioner borgerne har – om der er temaer der er fælles – og om der er nogle afgørende forskelle mellem de visioner, som de nationale paneler er nået frem til.

Borgernes visioner præsenteres for en gruppe eksperter, som vil prioritere visionerne i forhold til, hvilke der er mest brugbare og egner sig til en ny europæisk forskningsagenda. Dette vil give et overblik over potentielle nye områder for videnskab og teknologi.

I oktober 2010 mødes de syv borgerpaneler igen for at diskutere eksperternes prioritering af borgernes forslag og ideer. Ved afslutningen af projektet ved årsskiftet 2011 afleveres resultaterne til EU Kommissionen.

Formålet med CIVISTI

CIVISTI projektet tager udgangspunkt i den ide, at arbejdet med at definere relevante og fremadrettede forskningsemner i mange henseender kan blive bedre af at lytte til borgeres ideer og forslag. Vores samfund ændres hurtigt, og som en konsekvens af globalisering skabes nye teknologier, multikulturelle samfund, medieudvikling, miljø- og klimaændringer, nye energi- muligheder, øget velfærd og forbrug osv. Udviklinger, som alle involverer en brydning mellem videnskab, teknologi og samfund. Borgerne kan opleve at de hastige samfundsændringer skaber nye bekymringer og nye forventninger til fremtiden, og med de rigtige metoder kan sådanne bekymringer og forventninger indsamles og omsættes til relevante forskningsagendaer.

Helt kort vil CIVISTI:

- Producere en liste af nye emner til europæisk videnskab og teknologi.
- Producere forslag til EU's fremtidige rammeprogrammer for forskning.
- Basere disse forslag på en ny proces af borgerinddragelse (borgerkonsultationer) i syv medlemslande, støttet af eksperter og interessenters analytiske kapaciteter.

Hvorfor europæiske borgerkonsultationer? – Hvorfor bede om råd fra borgere?

Borgerkonsultationer kan på flere måder bidrage til et godt resultat:

- bedre kvalitet, når de videnskabelige tilgange bliver tilført daglige erfaringer og "skjult viden" – friske ideer på bordet
- større troværdighed, borgere formodes at være fri af økonomiske eller andre direkte interesser i emner/programmer og træffe valg som gavner det fælles bedste
- bedre sammenhæng/kontekst, borgere ser ting i sammenhæng, bruger erfaring og viden fra hverdag og arbejdsliv, kan gøre ideer og forslag mere "socialt robuste"
- større gennemsigtighed, argumenter og begrundede valg i processen gør det mere åbent og gennemsigtigt, hvordan valg er truffet

Man kan sige, at CIVISTI i sig selv er en vision. En vision om fremtidens forskning og udvikling, som er baseret på brobygning og dialog mellem tre afgørende samfundsressourcer:

1. borgeres visioner for fremtiden (i et 30-40 års perspektiv)
2. eksperters og andre interessenters indsigt i EU's forskning og udvikling
3. beslutningstageres ønsker om ideer til nye emner og programmer samt nye måder at få ideer på.

Diskussion og formulering af visionerne

Hvordan er borgerne i panelet udvalgt?

Rekruttering og udvælgelse til det danske borgerpanel er foregået på følgende måde:

1. Ud af et tilfældige udtræk på 100.000 borgere mellem 18 og 70 år, bosat i Hovedstadsregionen, modtog 2000 tilfældigt udvalgte borgere et invitationsbrev med oplysninger om projektet og vilkår for deltagelse.
2. Af de 2000 inviterede ønskede 130 borgere at være med.
3. 25 borgere blev udvalgt som panelmedlemmer.
4. Panelet blev sammensat så det blev så mangfoldigt som muligt med hensyn til køn, alder, uddannelse og beskæftigelse.

De borgere fra hvert land, som har ønsket at deltage i CIVISTI borgerpanelerne, kan ikke siges at være udtryk for et egentlig repræsentativt udsnit af befolkningen.

Det store antal personlige invitationer sikrer, at tilbuddet eksponeres til en stor gruppe mennesker, som ellers ikke ville have hørt om denne mulighed. Samtidig må det vurderes, at den gruppe, som melder positivt tilbage og ønsker at deltage, må betegnes som særligt aktive og interesserede borgere.

Det er Teknologirådets erfaring, at et mangfoldigt panel giver de bedste resultater, fordi forskelligheden giver en vis garanti for at en lang række synspunkter og argumenter derved kommer med i panelets dialoger.

Med disse ord om baggrunden ønsker vi god læsning af de 10 visioner, som blev resultatet af det danske borgerpanels arbejde en weekend i maj 2009.

Indledende præsentationer af borgerpanelets medlemmer

Det danske CIVISTI borgerpanel

Morten Lorenzen	Frederiksberg C	IT konsulent
Dorte Nygaard Kristensen	Frederiksberg	Studerende
Charlotte Kulager Wied	Køge	pensionsrådgiver
Anders Søgaard Møller	Holte	Project manager og system manager
Peter Bech Andersen	Gentofte	Brolægger, Oversergent
Mathias Lang	Vallensbæk Strand	Studerende
Torben Michael Nielsen	Helsingør	Malermester
Sabrina J. R. Rasmussen	København Ø	Studerende
Helena Larsen	København Ø	Projektleder, medicoteknik
Morten Klamer	Hillerød	Konsulent
Laust Petersen	Græsted	Hydraulikmontør
Katrine Gerlach Skibild	Frederikssund	Konsultations-sygeplejersken
Lisbeth Brandt	København S	Vikar
Louise Tidmand	Glostrup	Folkeskolelærer
Ole Skriver Myrtue	Valby	Udviklings ingeniør
Bo Ørting	Albertslund	Kvalitetskontrollør i coop/dk
Rene L. Christensen	København NV	Medieproducer, KU
Anne Bente Nielsen	Smørum	Malersvend
Erik Gaardmand	Frederiksberg	Pensioneret psykolog
Henrik Wulff Ljungberg	Birkerød	Gymnasielærer
Rigmor Eliassen	Tisvildeleje	Pensionist
Tove Hansen	Frederikssund	Pensionist, ulønnet underviser
Asta Benny Nielsen	Taastrup	Efterløønner, Tidl. Afd. leder på plejehjem
Gyritte Lyngbøj Pedersen	Glostrup	Studerende
Birthe Stepping Pedersen	København K	Uddannelsesansvarlig jordemoder

Birthe Stepping Pedersen meldte desværre afbud på grund af sygdom den 16.-17. maj, men vil følge med i arbejdet fremover.

Teknologirådets personale.

Anders Jacobi	Projektleder
Ida-Elisabeth Andersen	Projektleder
Tormod Olsen	Projektassistent
Bjørn Bedsted	Projektleder
Jørgen Madsen	Projektleder

Proceskonsulent.

Mette Seier Helms

Visionerne

Vision 1.

EU-præsidenten på rundtur i Afrika

Den korte beskrivelse:

Afrika er forandret fra udviklingsland til industri- og videnssamfund funderet på et fuldt udbygget uddannelsessystem fra skolestart til universitetsuddannelser.

Befolkningerne har opnået en sundhedstilstand svarende til europæisk standard.

Befolkningstilvæksten er under kontrol.

Landene har opnået at få demokratiske regeringer og en velfungerende offentlig administration, og har fået opbygget tilstrækkelig infrastruktur.

Den lange beskrivelse:

Infrastrukturen er nu udbygget efter krigene. Landbruget blomstrer. Den fattige, tidligere arbejdsløse befolkning er flyttet ud på landet for at dyrke jorden og har dyrehold. Der er nu sundhedsklinikker overalt i landsbyerne, så vaccinerne imod malaria og aids er tilgængelig for alle. Den gratis prævention har nu fået befolkningstilvæksten til at stagnere. Alle går i skole og højere uddannelser tages også i hjemlandene.

Uddannelsessystemet er fuldt udbygget og de demokratiske processer er på plads.

Efter sin første dag i landet udtrykker præsidenten sin store glæde over at konstatere, at valgene stadig fungerer på en ikke-voldelig og demokratisk måde. Valgdeltagelsen har været stor. Han udtrykker også sin store tilfredshed med, at man havde valgt at bruge de nye højhastigheds(sol-energi)tog til transport rundt i verdensdelen. På den måde var det muligt at standse flere steder undervejs. De nye landsbyer har alle skole og sundhedsklinikker og fælles solenergianlæg, grundvandsanlæg, grundvandspumper og rensningsanlæg til genbrug. Landsbyerne er nu mere end selvforsynende, så der sælges til storbyernes supermarkeder og torve.

Præsidentens næste stop var på de nye nærhospital, der tager sig af akutte operationer, brækkede ben m.m., uddannelse af syge- og sundhedspersonale. Næste stop er universitetshospitalet, som ligger centralt placeret i en større universitetsby.

De positive gevinster og fordele ved visionen er:

- Ophør af folkevandringer
- Ophør af regionale konflikter
- Selvforsyning
- Folkestyre
- Mindre børnedødelighed
- Øget folkesundhed
- Kontrol med befolkningstilvækst

Man skal være opmærksom på, at "omkostninger" eller mulige negative konsekvenser som kulturforandringer og ændret arealanvendelse med øget intensivering af landbruget kan være en risiko

Det kan især have betydning for:

- ændret natur kan være en risiko for dyrelivet
- ændringer i familiekonstellationer

Vi kan se, at realisering af visionen nok vil forudsætte:

- *stabil tilgang til vand*
- *udbygning af infrastruktur*
- *stabilisering af demokratiske regeringer og offentlig administration*
- *stabilisering af Afrikas økonomiske sektor*
- *mikrolån til støtte for familier*

Afstemning om top 10 visioner

Ansvarlig dyreproduktion i EU

Den korte beskrivelse:

Dyr holdes under forhold der respekterer deres naturlige adfærd, og levende dyr transporteres ikke unødigt, og slagtes altid lokalt.

Infektionssygdomme der spredes fra dyr til mennesker er udryddet gennem forbedret dyrevelfærd og ansvarlig omgang med dyr.

Den lange beskrivelse:

Det er vores vision at, produktion af kød i EU er baseret på dyrevelfærd og forståelse for dyrenes naturlige behov.

Befolkningen i Europa spiser mindre kød, men til gengæld kød af en langt højere kvalitet. Indtaget af animalsk fedt er stærkt reduceret, hvilket medfører forbedret folkesundhed.

Landmænd der holder dyr, og andre erhvervsgrupper, som arbejder erhvervsmæssigt med dyr, skal gennemføre uddannelse i dyreadfærd, dyrepsykologi og mikrobiologi og eksamineres i disse fag.

Dyr er aldrig fikserede, men alle dyr har adgang til udendørsarealer i passende størrelse og kan udfolde deres naturlige adfærd. Dyrene fodres i overensstemmelse med deres naturlige føde og får ikke hormoner eller forebyggende medicin.

Levende dyr transporteres ikke unødigt, og slagtning foregår lokalt og med minimal lidelse for dyret. Alle landmænd omgås deres dyr etisk forsvarligt.

EU understøtter landbruget politisk, så den bæredygtige produktion sikres. Den nye økologiske model hedder "ØKO 2" og er videnskabelig underbygget økologi, der ikke er baseret på "alt eller intet" princippet, som det er tilfældet men den klassiske økologiske model. Den nye produktionsmodel er økonomisk bæredygtig, og udbyttet maksimeres gennem ansvarlig og forsigtig udnyttelse af videnskabelige gennembrud som for eksempel genmodifikation og planteforædling. Det dårlige alternativ findes ikke længere i køledisken! Sundheden hos dyr i landbruget er væsentligt forbedret, og smitte fra dyr til mennesker forekommer ikke længere.

Vi mener denne vision er væsentlig fordi:

Øget sundhed blandt dyr i Europa medfører øget sundhed i befolkningen, og formindsker risikoen for, at sygdomme overføres fra dyr til mennesker samt risikoen for pandemisk spredning af disse infektionssygdomme. Desuden er animalske produkter af højere kvalitet nødvendige for folkesundheden i almindelighed.

Etisk forsvarlig omgang med dyr bør være en målsætning for fremtiden.

Alle borgere i EU vil kunne profitere af denne udvikling i form af øget sundhed og varetagelse af vores moralske ansvar.

Det traditionelle landbrug må omstille sig radikalt og landbruget må underlægge sig mere kontrol og regulering.

Visionen forudsætter øget viden og forskning på disse områder, evt. andre former for dyrehold end tidligere set. Desuden må lovgivning og regulering understøtte denne produktionsform.

EU for folket

Den korte beskrivelse:

Gennem tæt dialog hvor borgerne har en følelse af at de bliver lyttet til og de har medbestemmelse på den demokratiske proces og den fælles vision, føles EU som en institution som er nær folket. Borgerne føler nærheden gennem en fælles identitet og ønsket om en fælles vision for borgerne og institutionen. Tilhørsforholdet til suverænstaten er stadig den stærkeste, men EU har veldefinerede og nødvendige områder tæt på den enkelte borger, som de nyder tillid til at forvalte. Lysten og entusiasmen ved valget af EU-parlamentarikere er tilnærmelsesvis lige så stor som ved valg af regering i suverænstaten.

Den lange beskrivelse:

Vi lever som EU-borgere i tryghed tillid og forståelse for den fælles vision. Det er visionen som borgerne støtter, men de er ikke nødvendigvis enige om, hvordan den skal opfyldes. Visionen bygger på et værdifællesskab som også tilgodeser de individuelle værdier, som hvert land måtte have. Det har resulteret i en livlig debat til det forestående valg af EU-parlamentarikere. Folk har fulgt TV debatter mellem deres egne politikere og er nu i gang med at finde de kandidater som de har mest til fælles med. Valget er vigtigt, fordi tiderne er svære, og temaer som har indflydelse på folks job, sundhed og sociale sikkerhed skal behandles og politiske løsninger skal findes i EU parlamentet. Vi ser EU som en institution, som komplementerer suverænstaten på de punkter, hvor fælles værdier deles i unionen og hvor en fælles vision for fremtiden er blevet udformet. Vi kan gennem det nære forhold, se meningen og formålet i EU's arbejde, hvilket giver os et grundlag for at tage stilling til politikernes ideer.

Fordelene ved denne vision ligger i det stærke mandat som EU vil have til at kunne træffe de nødvendige beslutninger og til at være en effektiv. Det bliver realiseret gennem den fælles vision som skal agere som et fyrtårn for alle medlemmer, når visionen skal udfyldes. Uden en fælles vision vil landene modarbejde hinanden, da de hver sigter mod deres eget fyrtårn.. Desuden vil det bibringe en indsigt og gennemskuelighed i processen, som er essentielt for at kunne have tillid til EU.

Vi mener visionen er væsentlig, fordi borgerne har brug for at være tæt på EU, således at den enkelte føler at samarbejdet er meningsfyldt i forhold til at være en del af fællesskabet. På mange områder kan vi stå stærkere i fællesskab end man kan som individuelle lande. Men hvis den enkelte borger ikke føler nogen medindflydelse på disse områder, så mister borgeren følelsen af nærhed til systemet.

Det aldrende menneske er en ressource

Den korte beskrivelse

Europa har fået en større andel af ældre. Det ældre menneske er en ressource i stedet for en belastning. Uanset om ressourcen kommer familie, samfund eller den enkelte ældre til gode opnås en samfundsmæssig økonomisk gevinst. Den tilgodeser den formindskede yngre population og højner livskvaliteten for det aldrende menneske.

Den lange beskrivelse:

Artikel i Sydney Times den 25. maj 2044,

Europas aldrende ressource

På baggrund af de lange parlamentsdrøftelser, der det sidste stykke tid har været ført om ældres forhold her i landet, har Sydney Times sendt mig til Europa med det formål at undersøge de tiltag, man der iværksatte i begyndelsen af årtusindet da ældre dengang var ved at blive en byrde for samfundet. Sagen var nemlig den, at man så en voksende ældre befolkningspopulation og en mindskende yngre.

Jeg genoptog kontakten til det ægtepar jeg logerede hos, da jeg var udvekslingsstudent i Staten Danmark for 35 år siden i 2009. Hr. og fru Mortensen er nu begge i 70'erne. Kontakten med dem har været ved at glippe, da jeg vidste, at de begge i de mellemliggende år har været alvorligt syge. Men deres datter skrev i sin julehilsen, at de til min glædelige overraskelse begge var i bedring. Hr. Mortensen havde lidt af en slem Parkinson der takket være stamceller fra hans barnebarn nu er stærkt på retur. Han har fået nyt livsmod, hvilket har haft en enorm effekt på fru Mortensens til tider svære depression. Den grundede uden tvivl i stress og slitage i forbindelse med hr. Mortensens sygdom.

Under en frokost i families dagligstue hvor også familiens datter og barnebarn deltager fortæller hr. Mortensen om sit nye liv. Han er tilbage på arbejdspladsen. Han administrerer selv den fleksible deltidsordning, der er almindelig udbredt blandt seniorer i hele Europa. Han siger, han såmænd gerne ville arbejde på fuld tid, men fritidsinteresserne skal jo også plejes. Der er turneringsdans for seniorer med fru Mortensen, udlandsrejser samt skak hos naboen.

Datteren Louise fortæller hvor stor en hjælp moren atter er blevet for hendes familien. Hun hjælper dem med børnepasning i deres travle hverdag. Louise fik dermed frigjort tid til at deltage i den halvårslige aktivitetsferie med sin arbejdsplads.

Fru Mortensen siger midt i silden, at hun snart må smutte, da hun har en deadline hun skal nå. Et program med morgengymnastik for ældre der skal sendes fra den lokale tv-station næste dag, skal i hus. Barnebarnet Mathilde bryder glad ind og fortæller at de også laver gymnastik hver morgen i skole, og det til trods for at hun ikke engang går på en af de populære idrætsskoler.

Jeg er forundret over det høje aktivitetsniveau familien holder. Det er så langt fra den hverdag familien havde, da jeg sidst så dem i 2009. Og sikke positive effekter deres fornyede energi har haft for deres forhold til hinanden.

Datteren Louise fortæller mig, da vi bærer porcelænet ud i køkkenet, om den frygt hun havde haft, dengang forældrene gik på pension på grund af faderens sygdom. Hun frygtede at de ville gå i stå og komme på plejehjem, men nu er de i stand til at blive i deres hjem. Hun tilføjer at det var en generel tendens i landet, og at antallet af plejehjem i landet og Europa generelt var stærkt reduceret.

Jeg er målløs over den mærkbare effekt den sygdomsforskning og aktivitetspolitik man har ført i Europa i de sidste 30 år har haft. De økonomiske udgifter denne indsats har kostet, er i virkeligheden en investering, der gives igen af den ældre ressource. Jeg håber inderligt at man også i Australien og resten af verden vil lade sig inspirere af det gode eksempel og forgangsland Europa er. Det er min vision...

Susan Mcfly for Sidney Times

Overvejelser om arbejdet med visioner

En verden uden krig. Fred via våbenkontrol

Den korte beskrivelse:

År 2045: Verdens konflikter løses nu uden brug af våben. Samtlige lande og regioner er repræsenteret i et fælles råd, hvor landekonflikter løses ved forhandlingsbordet. Lande og regioner, som ikke tidligere var repræsenteret, er i dag med i rådet.

De frigjorte midler, der før gik til våbenforskning og våbenindustri, er i dag frigjort til sundhedsområdet og genopbygning af områder der tidligere har været plaget af krig.

Verdens våbenarsenal er væsentligt reduceret, og man ved, hvor alle våben befinder sig.

Den lange beskrivelse:

Jeg står med mit barn ved indgangen til krigsmuseet, en nedlagt våbenfabrik. Jeg får øje på skærmen til venstre for indgangen: "Krigen sluttede – våbnene manglede..". Det var beskeden til befolkningen i 2039. "Det var 2 år før du blev født skat", siger jeg til min datter.

Vi går indenfor og kigger på oversigten over rummene på museet.

Rum 1

Tidligere landmineområde i Afrika. I dag er området rensat og bebos af et lokalsamfund med vægt på bæredygtig udvikling.

Rum 2

Den virtuelle krig anno 2010. Spil et krigsspil og se konsekvenserne for miljøet, befolkningen samt de økonomiske omkostninger under og efter krigen.

Rum 3

Se hvordan udgifter til våben og krig er faldet fra år 2010 til 2045. Se konkrete eksempler på hvordan ressourcerne er blevet flyttet til andre områder som sundhed og til udviklingen af bæredygtige samfund.

Rum 4

Hvor er verdens våben? Se en real-time-opdateret oversigt over hvor alle verdens våben befinder sig. Alle våben i verden kan i dag deaktiveres remote af konfliktrådet.

Rum 5

Hvordan håndteres konflikter i dag?

Se et eksempel på hvordan en konflikt mellem to parter bliver løst. Her opleves hvordan to regioner nåede frem til enighed på en konflikt i 2042 via det virtuelle rum. Dertil bruges en 3D brille, der giver en oplevelse af, at man fysisk er i samme rum og et oversættelsessystem der gør, at parterne taler det samme sprog.

Rum 6

Omstillingsprocessen: Se hvordan 10 års omstilling fra våbenindustri til fredelig produktion lykkedes uden at skabe arbejdsløshed.

Se de mange eksempler på hvordan militær forskning og teknologisk viden kommer civilbefolkningen til gode og i dag anvendes til fredelige formål.

Hør hvordan åbenhed er indført omkring forskningen og anvendelsen af de økonomiske midler. Konfliktrådets udsendte har fri adgang til våbenindustriens forskningsfaciliteter og lagre.

Følg med på en virtuel rundtur i seneste nye indenfor dybhavsforskning i Marianergraven.

Vi kan se, at realisering af visionen nok vil forudsætte:

- udvidet international lovgivning, herunder kontrolfunktioner.
- Overdragelse af magtbeføjelser til et globalt internationalt konfliktråd.
- at der tilføres midler til freds- og konfliktforskning.

Resultat af første clustering

Miljørigtig transport i hele Europa

Den korte beskrivelse:

Vores vision er, at i 2040 er al transport i hele Europa miljørigtig og der er mange miljørigtige transportmidler, som kan passes ind i land og by, f.eks. cykler, elbiler, elbusser, sporvogne og metro. Offentlig transport er det mest attraktive valg og det mest benyttede transportmiddel i de enkelte lande og over landegrænserne – også hvis man har cykel, barnevogn eller kuffert med og skal på tværs af trafikåre. Den offentlige transport er hurtig og nem at komme til hele døgnet på både korte og lange distancer og det er ikke nødvendigt at benytte privat transport i byerne.

Den lange beskrivelse:

Vores vision visualiseres af kvinden, der bor udenfor byen og skal på arbejde. Hun følger sit barn til skolebussen. Det er nemt og sikkert, og hun tager også selv bussen hjem. Hun stiger op på sin cykel og cykler ned til stationen, hvor hun parkerer cyklen. Hun glæder sig over, at den kan parkeres så tæt på stationen og at hun ikke skal bekymre sig om, at den bliver stjålet eller bliver våd, hvis det regner. Selvom hun bor udenfor byen, er det nemt at tage toget, da det går på tværs af trafikåre og hun skal ikke tænke på, hvornår toget kører, da det kører meget ofte. Hun betaler billetten til eltoget med sin borgerchip. Fra toget kan hun se motorvejen, hvor der er langt mellem bilerne og der er mange busser, der nemt og hurtigt kommer frem. Hun benytter det gratis internet og arbejder i toget. På stationen vælger hun sig hurtigt en bycykel. Hun sætter i gang på den brede cykelsti med mange cykler. Det er en klar vintermorgen og cykelstien er allerede ryddet, så der ikke er glat. På vejen bliver hun passeret af elbusser og sporvogne og der kommer kun elarbejdsbiler kørende forbi. Der er ingen støj og uro, og luften føles ren og frisk. Hun ser en mor med en barnevogn og reflekterer over, hvor nemt det også er for hende at komme rundt, da der er god plads til barnevogne i busser og sporvogne. Da hun ankommer til arbejdet, sætter hun cyklen på bycykelparkeringspladsen og hilser på nogle kollegaer. De er alle kommet med cykel, sporvogn, elbus eller metro. Kvinden bruger stort set kun offentlig transport i sin hverdag. Der er nemt, fordi der er stoppesteder tæt på bl.a. institutioner og indkøbssteder. Kun når hun skal besøge sine forældre, der bor på et meget øde sted, benytter hun familiens egen elbil, der kan lades op på vejen på eloptankningsstationen.

Der er mange fordele ved dette fremtidsbillede: mindre forurening, færre sygdomsomskostninger, mindre stress, færre bilulykker og byerne bliver ikke så nemt overbefolkede, da det er nemmere og mere attraktivt at bo udenfor byen.

For at denne vision skal kunne opfyldes kræver det en holdningsændring omkring transport og transportmidler. F.eks. skal cyklen promoveres som transportmiddel og alle lande skal dele viden og erfaring i Europa. Løsninger for betaling af bycykler skal overvejes, og der skal arbejdes frem imod billigere offentlig transport. Elbiler skal køre langt uden at tankes op og det skal ikke tage lang tid at tanke dem op. Herudover skal infrastruktur for offentlig transport blive meget bedre.

Massekommunikation afløst af massernes kommunikation

Den korte beskrivelse:

Det flermedielle miljø er så udviklet at ingen økonomiske, politiske eller andre magtinteresser kontrollerer det. Massemennesket bruger det frit og problemløst i egen og modtagernes interesse.

Private og offentlige ”kommunikationsdroner” er virkelighed – privat kan forblive privat – offentlig er alment tilgængelig.

Den lange beskrivelse:

Morgen

Den kretensiske bonde går ud for at se til sine får – han er på arbejde – men han taler med sin kollega i Norge – han taler højt, ikke til sig selv, men her på den solbeskinnede gårdsplads taler han med den norske bonde, der er på lien, hvor det blæser koldt.

Fjernt fra hinanden fysisk – nær på hinanden i fælles interesse for røgten af dyrene.

Snakken er problemløs i den forstand, at oversættelse foregår underliggende...

Underliggende foregår indeksering – d.v.s. indholdsfortegnelse over alle ord, der er relevante for kommunikationen – tid og sted – samt konvertering, d.v.s. ingen grænseflade-problemer (ingen krav til brugers uddannelse, teknologiforståelse og økonomiske formåen).

Den kretensiske bonde skelner ikke mellem arbejdstid og fritid – eller mellem underholdning, undervisning og læring. Han er sig selv, men i en ny form for menneskeligt fællesskab. Hans samtale er en ny form for læringsobjekt. Det er altså videndeling på rodniveau.

Der er tale om videndeling, men en videndeling i bredden, sat uden for system.

Vi ser altså virkeligheden 2049 i den ”magiske realismes spejl”: Der er et ”spring” fra den genkendelige fysiske verden – den kretensiske bonde – og hans evige on-line tilværelse. Hans virtuelle og hans fysiske univers flyder sammen - uden at han mister sansen for forskellen mellem de to. Vi besværges risikoen for at utopien bliver en dystopi.

Der er stadig mange sprog – dette er det endelige opgør med den falske utopi om en monosprogekultur.

Vi ser det som en interkulturel ”byggen bro” - alle er fremmede, og derfor er ingen ”fremmed”.

Lokalsamfund har udvidet mulighed for at definere den hjælp, som de selv mener, at de har brug for.

Aften

Inden han går i seng, siger han til sin kone: Husk mig på at jeg skal snakke med den norske bonde i morgen om hans fodring.

The image shows a person from behind, wearing a black and white striped t-shirt, holding up two large sheets of paper against a brick wall. The papers contain handwritten text in Danish, which is part of a project called 'Sundhed gennem Sygdom' (Health through Illness). The text on the papers includes questions and answers related to the project.

Left Paper:

AGERS E
HVIDE

Head er tilen?

TRODS STOR FYSISK AN-
STAND TIL EINE NÆRMESTE
AT OPLEVE, NEEVET
"AGER"

AT PÅ SEJL KANDE OPLEVE ET
FISKEHØRIGT NÆRHEJED MED ANDRE
PÅHÆNGT TIL ET FISKERIE
OPLØST. OG SÅ PÅ SEJL ER EN TIL-
HØJ. MAN PÅ SEJL ET TIL ET
CORRE TIL ET OPLEVE AT OPLEVE ET
ET HØJERET PÅ SEJL I EN SØR-
HØJERET

Head handler visningen om?

EN ERHOLDENDE TIL ET OPLEVE
SES / HØJERET / HØJERET, SÅ SEJL
DE "TILHØJERET" EN HØJERET

Forløbet / HØJERET ER EN HØJERET
HØJERET / HØJERET / HØJERET
• TIL ET ER EN HØJERET TIL ET
ET ER HØJERET HØJERET, SÅ SEJL

Hvordan er den betydningsfuld
- og for livet?

Right Paper:

Head er tilen?

Sundhed gennem
Sygdom

Head handler visningen om?

Hvordan er den betydningsfuld
- og for livet?

18

Vedvarende og CO2-neutral energi

Den korte beskrivelse:

Al energiproduktion er baseret på vedvarende energikilder.

Energien oplagres og distribueres ved hjælp af sikre, enkle og billige medier hvor transformationsstabene er minimale – f. eks. brint.

I forbrugsleddet er behovet for energi minimeret gennem valg af optimale teknologier og metoder. Dette gælder for eksempel indenfor byggeri, produktion og transport.

Den lange beskrivelse:

Året er 2049, den vedvarende energiproduktion er udbygget over de sidste dekader. Sidste år blev det sidste konventionelle kraftværk lukket; jordens energiproduktion er nu CO2 neutral.

De seneste målinger fra indlandsisen og polerne viser at isen har samme tykkelse som i år 2000, og at den bliver tykkere hvert år. Ozonlaget viser lignende tendenser.

Nyhederne viser de store flydende bølgekraftværker i østens oprørte have. De viser de nye geotermiske anlæg i Island, der henter varme op fra jordens indre. De viser store solcelleparker i Saharas ørken. Og i U.S.A. er der kæmpe vindmølleparker ved "the windy city" Chicago.

Jeg er lige stået op, og står og kigger ud af vinduet. Selvom det er 25 cm tykt, er der ingen forvrængning. Træerne skyder flot udenfor. Vinduet fungerer som solceller, der sammen med solcellerne på taget producerer strøm til familiens forbrug. Husets vægge og tag er optimalt isoleret. Huset får sin opvarmning fra solfangerne på taget. Om sommeren oplagres overskudsvarmen i varmelageret under huset, så den kan bruges om vinteren.

Jeg går ud på terrassen med kaffen i hånden. Der er helt stille, selvom motorvejen kun er 100 meter væk. Brint- og elbilerne er lydløse og sender kun vanddampe ud i luften. Trafikken glider let, da de fleste mennesker benytter de driftsikre offentlige lavenergi transportmidler, der opfylder de flestes transportbehov.

Nærtransporten foregår med letbaner eller andre lavenergi transportmidler.

Infrastrukturen er udbygget, så al fjerntransport af både varer og mennesker på landjorden foregår med højhastighedstog. Mellem kontinenterne foregår transporten med skibe eller fly, der drives af brintmotorer.

Personbiler og lastbiler anvendes kun til den nærtransport, som den offentlige transport ikke kan udføre.

Denne vision er væsentlig, fordi realiseringen af den har medført, at klimaet nu er ved at være i balance, og vandstandsstigningen i verdenshavene er på tilbagetog. Der er færre forureningsbetingede sygdomme; folk har generelt fået bedre livskvalitet, og alle er mere ansvarsbevidste om det fælles miljø.

Der er ikke udsigt til energikriser, fordi de vedvarende energikilder er udtømmelige.

En forudsætning for virkeliggørelsen af visionen er, at energien, der produceres ud fra de vedvarende energikilder, kan oplagres – f. eks. i form af flydende brint.

En anden væsentlig forudsætning er, at der er politisk vilje til at gennemføre visionen.

Tag personligt ansvar – tag fælles ansvar

Den korte beskrivelse:

Alle borgere tager et personligt ansvar for en ansvarlig levevis. Det vil sige, at det enkelte menneske i hele sin hverdag og i alle sine beslutninger og valg handler ansvarligt i forhold til miljø, bæredygtighed og mellemmenneskelig respekt. Viden og uddannelse er nøgleord. I skolen undervises alle børn i EU i dannelsesfaget ”Borgeransvarlighed”.

Samfundet er indrettet, så de sundeste og mest miljørigtige løsninger er tilgængelige for alle.

Den lange beskrivelse:

Side fra en dagbog, skrevet af 15-årig dreng i 2045.

”Der var kalvesteg og salat i kantinen i dag. Der er altid god mad, så jeg er frisk til at klare de sidste timers undervisning. Alt er økologisk så jeg vil nok holde mig sund og rask længe og ikke få så meget brug for sundhedsvæsenet. Jeg skal hjem og lave matematik på fjernundervisning, men jeg skal lige have en times ”Borgeransvarlighed” først. Det er et fag jeg har haft helt tilbage fra børnehaven. Alle i EU skal have dette fag gennem hele skolegangen. Vi lærer at tage ansvar for egne handlinger og at have respekt for vores omgivelser, både natur og mennesker. Vi lærer også om at tage fælles ansvar for vores fælles stat og nationale stat, set i et globalt perspektiv.

I øjeblikket arbejder vi med EU-lovgivningen i forhold til rettigheder og pligter i forbindelse med at tage personligt og fælles ansvar for både familie og venner og for hele samfundet.

Det er dejligt at cykle hjem. Luften er ren og cykelstierne brede. Næsten alle i min by cykler, når det er godt vejr. Ellers tager de gerne bus og tog, som kører på el. Mine bedsteforældre har fortalt, hvor beskidt og støjende det var at bo i storbyen for 45 år siden, hvor alle biler kørte på fossilt brændstof og den offentlige transport ikke var så udbygget. Det kan ikke have været rart. De har for resten også fortalt, at man dengang ofte kunne opleve, at folk smed flasker, dåser og andet affald både på gaden og i naturen, selvom der var både affaldsspande og genbrugspladser. Hvorfor mon de gjorde det, når det ser så grimt ud og er så dårligt for miljøet? Det kan jeg slet ikke forestille mig. Det er der ingen der gør nu og heldigvis er meget af det emballage vi har, lavet af materiale, der er energirigtigt at fremstille, og som kan genanvendes.

Det er altid rart at komme hjem. I denne uge er det min far, der er hjemme. Min mor har arbejde, men arbejder hjemme hver anden uge. Min far var ude for en ulykke for mange år side, så han har dårlig ryg og kan ikke arbejde på almindelige vilkår. Når min mor er hjemme, laver min far borgerarbejde. Han er uddannet jurist og hjælper folk, som ikke er så gode til at læse og skrive, med at få styr på deres personlige papirer, skrive breve for dem osv. På den måde er der nogen hjemme til at hygge med min lillebror og mig og samtidig sparer det energi, at de ikke skal frem og tilbage hver dag. Kontorbygningerne er heller ikke så store, som de var engang, fordi når man arbejder så meget hjemme, kan man skiftes til at bruge kontorpladserne.

Jeg skal lige ned og hente vores underbo. Hun er gammel og har svært ved at lave mad selv og komme ud, så vi har i opgangen lavet en ordning, hvor vi skiftes til at hjælpe hende. På den måde får hun god mad og selskab hver dag. Det er spændende at være sammen med hende, hun har så meget at fortælle fra gamle dage, hvor EU blev dannet.

Så fik jeg lavet mine matematikopgaver og sendt dem til den server, som retter dem. I morgen har jeg samtale på nettet med min lærer om resultaterne, og hun giver mig nye opgaver i det jeg har lavet fejl i.

Nu skal jeg til at tale på nettet med min kommende værtsfamilie. Den sidste måned af skoleåret skal jeg på udveksling til Kina. Det er første gang jeg skal til Kina, men udveksling har jeg været på mange gange. Alle børn i EU kommer på udveksling hos en anden familie hvert år. Indtil 7. klasse er de en uge indenfor EU, derefter en måned i andre dele af verden. Sidste år var jeg i Afrika og i år skal jeg derned igen, denne gang på sommerferie. Min familie bytter hus med min afrikanske familie. De vil gerne se, hvordan jeg bor og lever, og jeg skal vise min egen danske familie, hvor jeg boede og hvad jeg oplevede sidste år.

Jeg blev rigtig glad for Afrika, da jeg var der. Jeg planlægger at uddanne mig til ingeniør med speciale i mellemfolkelig udvikling og tage til Afrika og arbejde i nogle år. De er nået langt i Afrika i de seneste år, men vi er fortsat forud i Europa, så jeg vil gerne deltage konstruktivt i udviklingen i Afrika. Det er også vigtigt for mig at lære mere om den afrikanske måde at gøre tingene på. Jeg har lært i historie, at vi måske havde lidt for travlt i Europa for 50-100 år siden. Afrikanerne var bedre til at huske de nære ting som at hjælpe hinanden, og at alting ikke behøver ske på én dag.

Min mormor har lige ringet. Hun er 88 år gammel og meget glad for sit borgerarbejde, hvor hun får besøg af børn, som hun fortæller om sin barndom.”

Vi mener denne vision er væsentlig fordi: Menneskesynet er, at alle mennesker har en værdi og funktion i det fælles samfund.

Den globale ansvarlighed starter hos den enkelte. Hvis vi fortsætter på den måde vi forvalter verden nu, kører det af sporet.

Vi kan se, at realisering af visionen nok vil forudsætte, at EU har et fælles værdigrundlag og menneskesyn.

Præsentation af rå visioner

Fødevarerproduktion i EU er bæredygtig

Den korte beskrivelse:

Europas landbrugsproduktion foregår i et lukket kredsløb, så der tilføres netop så mange næringsstoffer, som der fjernes ved produktion. Landbruget forurener ikke miljøet, fx anvendes pesticider ikke og udvaskning af næringsstoffer finder ikke sted. Udbytte af jorden er optimal.

Den lange beskrivelse:

Markerne er i balance så de har samme næringsindhold efter høst, som før såning. Dette opnås bl.a. ved at udnytte gødning fra husdyrgylle, husholdningsaffald og lignende.

Genmodificerede planter anvendes også, og vi kender konsekvenserne af brug deraf for miljø og for andre organismer. Afgrøder er resistente, så sprøjtning er unødvendig.

Produktion er inddelt i mikrokredsløb, så man så vidt muligt udnytter ressourcerne lokalt, fx dyrefoder dyrkes lokalt og gyllen udnyttes lokalt, så den energi der borttages er minimeret, da det kun er det endelige produkt, der fjernes.

Vi spiser balanceret; kød udgør en mindre del af kosten og frugt og grønt kommer fra lokale producenter.

Landbrugsproduktion er økonomisk bæredygtig, d.v.s. der er ikke støtteordninger. Man holder ikke kunstigt liv i produktion, der ikke er rentabel.

Der er også plads til vild natur, fx i form af sammenhængende naturparker. Der er plads til store vilde dyr som ulve og bisonokser og områder, der er helt uden for menneskelig kontrol.

Vi mener denne vision er væsentlig fordi: Jordens efterlades med de samme ressourcer og muligheder for dyrkning til de næste generationer.

Realiseringen af denne vision vil forudsætte en væsentlig ændring af EU-lovgivning på landbrugsområdet væk fra støtteordninger.

Desuden skal der ske et holdningsskift i befolkningen, hvor sundhed og velfærd er i fokus.

Det videre forløb

Borgernes Visionskatalog – Danmark vil ligesom de øvrige nationale visionskataloger bliver oversat til engelsk og lagt på CIVISTI hjemmesiden i august 2009.

Herefter vil alle visioner blive skrevet sammen til et fælles CIVISTI katalog, hvor alle visioner fra de 7 lande er grupperet, så man får et overblik over, hvilke visioner borgerne har – om der er temaer der er fælles – og om der er nogle afgørende forskelle mellem de visioner, som de nationale paneler er nået frem til.

I oktober 2009 samles det danske borgerpanel igen til et kort møde for at få en præsentation af det fælles visionskatalog og få lejlighed til at diskutere de vigtigste forskelle og ligheder.

I april 2010 vil borgernes visions blive diskuteret og vurderet på en international workshop med eksperter og andre interessenter. Ekspertworkshopen skal prioritere visionerne i forhold til, hvilke der egner sig bedst til en ny europæiske forskningsdagsorden.

I oktober 2010 samles de 7 borgerpaneler igen til den anden borgerkonsultation. Her vil borgerne diskutere eksperternes forslag og anbefalinger og tage stilling til om de kan acceptere, at de videregives til EU Kommissionen som resultater fra CIVISTI. Det danske borgerpanel mødes den 9. oktober 2010.

I januar 2011 præsenteres og overgives CIVISTI resultaterne på en såkaldt policy workshop i Bruxelles. – I februar 2011 samles det danske borgerpanel til en uformel sammenkomst, hvor borgerne informeres om modtagelsen af resultaterne.

Afsluttende evaluering på et godt stykke arbejde

De internationale partnere

The Danish Board of Technology,
Copenhagen, Denmark
Contact: Lars Klüver
LK@Tekno.dk
www.tekno.dk

TEKNOLOGI-RÅDET

The National Consumer Research Centre
Helsinki, Finland
Contact: Mikko Rask
Mikko.Rask@ncrc.fi
www.kuluttajatutkimuskeskus.fi

Institute Society and Technology
Brussel, Belgium
Contact: Robby Berloznik
robby.berloznik@vlaamsparlament.be
www.samenlevingentechnologie.be

Malta Council for Science and Technology
Villa Bighi, Kalkara, Malta
Contact: Giovanni Battista Buttigieg
giovanni-battista.buttigieg@gov.mt
www.mcst.gov.mt

Applied Research and Communication Fund
Sofia, Bulgaria
Contact: Zoya Damianova
zoya.damianova@online.bg
www.arcfund.net

Medián Public Opinion and Market Research Institute
Budapest, Hungary
Contact: Eszter Bakonyi
bakonyi@median.hu
www.median.hu

Institute of Technology Assessment,
Vienna, Austria
Contact: Walter Peissl
wpeissl@oeaw.ac.at
www.oeaw.ac.at/ita

